

Hvordan har sykepleierutdanningen ved Høgskolen i Akershus grepet fatt i kvalifikasjonsrammeverket?

UNIVERSITETS- OG HØGSKOLERÅDET
Tema- og erfaringskonferanse for UoH-sektoren
Bergen, 25.-26. januar 2010

Tone B. Rosenberg
Studieleder
Avdeling for helse, ernæring og ledelse
Høgskolen i Akershus

WWW.HIAK.NO **HØGSKOLEN I AKERSHUS**
AKERSHUS UNIVERSITY COLLEGE

Utfordringer knyttet til implementeringen

- Rammeplanens krav: Studenten skal utvikle handlingskompetanse og handlingsberedskap
- Kvalifikasjonsrammeverket: Kunnskap – ferdigheter – generell kompetanse
- NOKUTs forskrift om akkreditering

Implementering av kvalifikasjonsrammeverket: Proessen ved Høgskolen i Akershus (HiAk)

- Arbeidet startet høsten 2008.
- Nedsatt ny arbeidsgruppe fra høsten 2009.
- På HiAk skal alle fag- og studieplaner på bachelornivå være ferdig implementert til studiestart høsten 2010
- Milepælsmøtet 5. november 2009:
  - Hvordan ser vi på de totale læringsutbyttene (kvalifikasjonsrammeverket) opp mot rammeplanens krav?
  - Hvordan løser vi disse utfordringene på studieplannivå?
  - Hvordan forholder vi oss til begrepene som anvendes i kvalifikasjonsrammeverket?

Rammeplanen

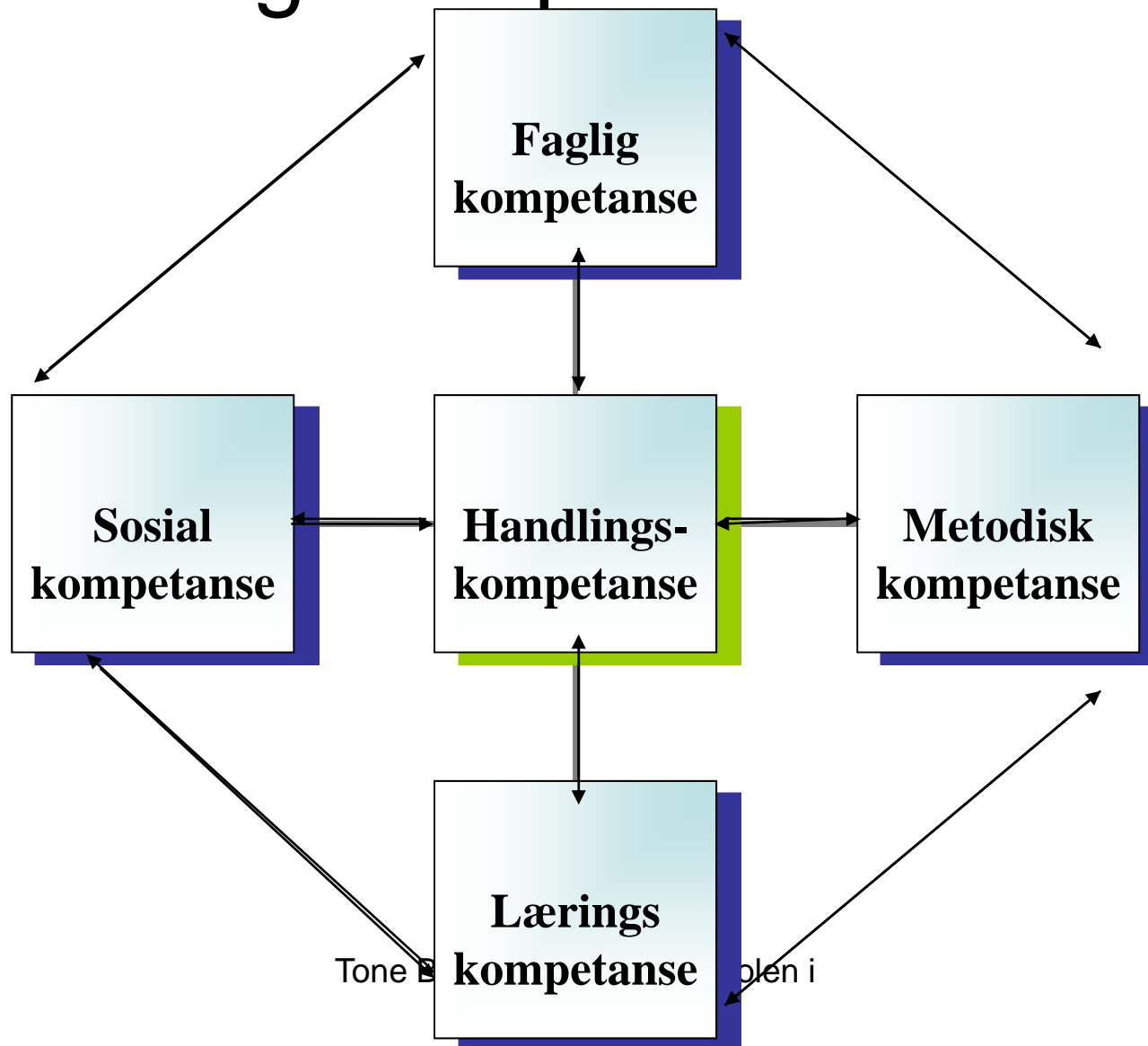
- Anvender ikke begrepet læringsutbytte
- Skiller mellom begrepene:
  - Handlingskompetanse
  - Handlingsberedskap
- Seks områder:
  - Helsefremming og forebygging
  - Pleie, omsorg og behandling
  - Undervisning og veiledning
  - Yrkesetisk holdning og handling
  - Fagutvikling, kvalitetssikring og forskning
  - Organisasjon og ledelse, politikk og lovverk

Rammeplanens beskrivelse av begrepet handlingskompetanse

”Handlingskompetanse knyttes til områder der utdanningen har ansvar for å bidra til at yrkesutøveren *skal kunne fungere selvstendig*. Den nyutdannede sykepleier skal ha handlingskompetanse til å *ivareta og utøve oppgaver som er sentrale i yrkesfunksjonen*. Kompetansen er *hovedsakelig rettet mot pasienter og pårørende og mot ivaretakelsen av grunnleggende funksjoner i sykepleie*”

(Rammeplan for sykepleierutdanning, 2008,s. 5)

Handlingskompetanse

28.01.2010

Tone B plen i

6

Eksempel på målformulering i rammeplanen

Område: ”Helsefremming og forebygging”:

<i>Studenten skal ha handlingskompetanse til å:</i>	<i>Nivå:</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ kunne forstå risikofaktorer av individuell og/eller miljømessig karakter og ha innsikt i tiltak som fremmer helse og forebygger sykdom ▪ delta i helsefremmende arbeid og fokusere på å styrke positive faktorer hos individet og i miljøet ▪ anvende kunnskap om sykdommer og menneskets ulike reaksjoner på sykdom i helsefremmende og forebyggende arbeid	Forståelse er et kunnskapsmål, på nest laveste nivå Delta er et ferdighetsmål, på nest laveste nivå Anvende er et kunnskapsmål, på tredje nivå

<i>Studenten skal ha handlingsberedskap til å:</i>	<i>Nivå:</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ kunne delta i tverrfaglig og tverretatlig planarbeid og bidra til å gjennomføre helsefremmende og forebyggende tiltak i kommuner og lokalmiljøer	Ferdighetsmål, nest laveste nivå

Handlingsberedskap

”Handlingsberedskap knyttes til områder der utdanningen bidrar til at nyutdannede sykepleiere har kunnskaper om feltet, men mangler nødvendig erfaring og mer spesialisert opplæring til å kunne handle selvstendig”

Kvalifikasjonsrammeverket (bachelornivå)

Kandidaten...

Kunnskap
- har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet
- kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet
- kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet
- har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet
Ferdigheter
- kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg.
- kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- kan finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling
- kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer
Generell kompetanse
- har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger
- kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer

Utarbeiding av læringsutbytte og implikasjoner for fagplanen

- Fokus på utbytte – mer enn på innhold
- Beskrive hva studentene må ha kunnskaper om og hva de må være i stand til å gjøre for å oppnå læringsutbytte
- Hvilke pedagogiske metoder vil være de beste for at studentene skal oppnå læringsutbytte?
- Hvilke vurderingsformer kan vi benytte for å vurdere hvorvidt læringsutbytte er oppnådd?
- Gode systemer for kvalitetssikring

Læringsutbytte

Bachelor sykepleie, Høgskolen i Akershus

Etter endt utdanning skal kandidaten i sykepleie:

- Ha kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse innen sykepleie til å ivareta pasienters, pårørendes og samfunnets behov for sykepleie
- Kunne vurdere en pasients behov for sykepleie i et tverrfaglig samarbeid og på tvers av behandlingsnivåer
- Kunne identifisere og løse sykepleiefaglige problemstillinger innenfor alle rammeplanens områder ved å anvende metoder, forskningsresultater og teorier fra ulike temaområder i sykepleievitenskap, naturvitenskap og samfunnsvitenskap.

Oppsummering:

Vi er i en prosess hvor vi:

- Arbeider for å finne en løsning på hvordan vi kan møte ulike krav
- Diskuterer begrepene handlingskompetanse og handlingsberedskap og hvordan vi skal forholde oss til begrepene i forhold til kvalifikasjonsrammeverket
- Definerer begrepene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse
- Operasjonaliserer deskriptorene anvendt i rammeverket
- Utformer overordnet læringsutbytte i tråd med kvalifikasjonsrammeverket og gjeldende rammeplan
- Utarbeider læringsutbytte for hvert emne i fagplanen
- Diskuterer hvilke pedagogiske metoder som er best egnet
- Arbeider for å implementere tilsynssensorordningen og utvikle systemer for vurderingsordninger.

(Litt.)

Dalley, K., Candela, L., Benzel-Lindley, J. (2008): *Learning to let go: The challenge of de-crowding the curriculum*. Nurse Education Today (2008) 28, 62-69.

Kennedy, D. (2007): *Writing and Using Learning Outcomes. A Practical Guide*. University College Cork, Irland

NOKUT (2006): *Forskrift om standarder og kriterier for akkreditering av studier og kriterier for akkreditering av institusjoner i norsk høyere utdanning*. Fastsatt av NOKUT 25.01.2006.

Rammeplan for sykepleierutdanning, av 25. januar 2008 (KD)

Rustad, Sverre (2007): *Forslag til nasjonalt rammeverk for kvalifikasjoner i høyere utdanning*. Rapport fra en arbeidsgruppe. Kunnskapsdepartementet

Pettersen, R.C.(2005): *Kvalitetslæring i høgere utdanning*. Oslo: Universitetsforlaget 2005.

Aamodt, Prøitz, Hovdhaugen og Stensaker (2007): *Læringsutbytte i høyere utdanning*. NIFU STEP Rapport 40/2007